

A PROP LA PLATJA
(Popular italiana amb final català)
Per l'Open Arms

A prop la platja
hi ha una barqueta
que sense vela
no pot marxar.

A prop la platja
hi ha una fonteta
d'aigua ben fresca
pels mariners.

Verge tan blanca
com la coloma
n'és la patrona
dels navegants.

A la vora de la mar
hi ha una pastera
tota plena de emigrants,
i tu a què esperes?

FRANGOSYRIANI
(Rebetiko, adaptació Jaume Arnella)

Jo no sé com t'ho diria,
sento foc dins del meu cor,
encantat pels teus encisos
dolça amiga i tendre amor.

Et vinc a buscar a la platja
juganer i amb pretensions,
esperant que tu m'emplenis
de moixaines i petons.

I també vinc a buscar-te,
en aquest moment precís,
per anar junts a les illes
i recórrer el clar país.

I després de tanta joia
no em faria res morir,
una mort tranquil·la i dolça
amb el teu cos per coixí.

IANNIS RITSOS • LA SONATA DEL CLAR DE LLUNA • *Traducció de Joan Casas*

L'any 1956, el poeta Dimitris Doukaris, amic de Ritsos, va anar a la casa atenesa de la poetessa Melissanthi per expressar-li el condol per la mort del seu marit. Quan va arribar l'hora del comiat, la dona li va dir que l'acompanyaria fins al cap del carrer. I després un tros més, i un altre, fins que van arribar a casa d'ell. Després ella se'n va tornar. El carrer feia pujada. Quan va arribar al capdamunt del turó, la seva silueta vestida de dol es va retallar contra la lluna plena que naixia. Aquesta senzilla anècdota que Doukaris explicà al seu amic va donar peu a aquest monòleg poètic, un dels més bells que s'hagin escrit mai.

LA SONATA DEL CLAR DE LLUNA *(Fragment)*

(Vespre de primavera. Saló d'una casa antiga. Una dona gran, vestida de dol, parla amb un jove. No han encès cap llum. Per les dues finestres penetra un clar de lluna implacable. També hauria d'haver dit que la Dona de Dol ha editat dos o tres reculls de poemes d'esperit religiós. Doncs bé, la Dona de Dol s'adreça al jove):

Deixa'm venir amb tu. Quina lluna, aquesta nit!
És esplèndida la lluna, no es veurà
que tinc els cabells blancs. La lluna
torna a fer daurats els meus cabells. Tu no ho entendries.
Deixa'm venir amb tu.

Quan hi ha lluna les ombres creixen dins la casa,
unes mans invisibles obren les cortines,
un dit vaporós escriu a la pols del piano
paraules oblidades; no les vull escoltar. Calla.

Deixa'm venir amb tu
fins una mica més avall, fins a la tàpia de la bòbila,
allà on el camí fa un revolt i es veu
la ciutat de ciment i d'aire, emblanquinada de lluna,
tan indiferent i tan etèria,
positiva i metafísica,
que igualment podries creure que existeixes com que no existeixes,
que mai no has existit, que no ha existit el temps ni els seus mals.
Deixa'm venir amb tu.

Seurem una estona al pedrís, a dalt del puig,
i com que ens bufarà a la cara el vent primaveral
potser ens podem imaginar que volem,
perquè sovint, i avui mateix encara, m'he sentit el frec de les faldilles
com l'esbatec de dues ales poderoses;
i si no et mous de dins d'aquest soroll del vol,
sents que el coll se t'endureix, i els costats, i les carns,
i així, tensada per la musculatura de l'aire blavís,
i amb els nervis vigorosos de l'alçada,
no té importància si te'n vas o si tornes,
ni tampoc en té que els cabells em blanquegin
(no és això el que em sap greu; el que me'n sap
és que el cor no em blanquegi també).
Deixa'm venir amb tu.

Ja ho sé, que en l'amor ens hem de defensar tots sols,
sols en la fama i sols en la mort.
Ho sé. Ho he pogut comprovar. Però tant se val.
Deixa'm venir amb tu.

*Aquesta casa està embruixada, em fa fora;
vull dir que s'ha fet molt vella, els claus es desclaven,
els quadres es desprenen com si es capbussessin en el buit,
Aquesta casa està embruixada, em fa fora;
cau sense fer fressa el guix de les parets,
com el capell del mort cau del penjador que hi ha al passadís fosc,
com cau dels seus genolls el guant de punt de mitja del silenci
o bé com cau un raig de lluna damunt la vella butaca esbalandrada.*

En altre temps també va ser nova; no parlo de la foto que et mires amb tanta
desconfiança,
vull dir de la butaca. Molt còmoda, t'hi podies estar assegut hores i hores,
i somiar amb els ulls clucs allò que fos:

una platja llisa, humida, enllustrada de lluna,
més lluenta que el xarol de les sabates que porto cada mes al sabater de la
cantonada,
o la vela d'una barca de pesca que se'n va, gronxada per la seva pròpia respiració,
una vela triangular com un mocador plegat de biaix, només pel mig,
com si no li calgués lligar ni portar res,
ni hagués de desplegar-se per dir adéu. Sempre m'han agradat els mocadors,
no per embolicar-hi res,
quatre llavors de flors, o camamilla recollida al camp sota la solellada,
ni per fer-hi quatre nusos com el cobricap que duen els paletes de l'obra del davant,
ni per eixugar-me els vidres; he conservat molt bé la vista;
mai no he portat ulleres. Un simple caprici, els mocadors.

...

Atenes, juny del 1956

PETIT POEMA
(Toni Oró)

Si, ara sabem que això de la vida
anava de debò. Ja no són pocs
els anys que ens cal comptar, i més els llocs
i els moments de dolor i d'alegria

que veiem pel mirall que els que vindran.
I aquest esclat de vida, aquest batec
novell i precís, aquest plor, aquest gemec
fascinant ens embruixa. Un imant

poderós: són els nens dels nostres nens!
Corn hi ha món! Eren tant petits com ells.
I ara són aquí, crescuts i potents

omplint de vida aquest món massa vell
per nosaltres. Per ells, nou i lluent
embolcallat amb fils del seu cabdell.

Per l'avi Rafel de l'avi Toni. 11/06/2019

JA N'HI HA PROU!
(Jaume Arnella)

Quan notes que et falta l'aire
perquè t'estan ofegant
però et diuen que no t'espantis
que potser no n'hi ha per tant
i que callis i obeeixis
i no facis enrenou:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

I quan veus, la teva llengua,
com la menystenen uns quants
i et tracten de boig si parles
de Països Catalans,
i cada dia s'inventen
algun altre entrebanc nou:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

Quan els polítics de casa
et duen a un carreró
que es veu que no té sortida
i que no és cap solució.
Quan no és a tu a qui defensen
perquè ells estan pel seu show:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

I quan diuen que el teu poble
el que ha de fer és obeir
perquè no és cap poble lliure
ni té dret a decidir.
Quan et sents el jou a sobre
i t'hi junyen com un bou:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

Quan votem les lleis que siguin
perquè és legítim i just
però després ens les retallen
tal i com els ve de gust.
I ningú està per la feina
perquè aquí ningú no es mou:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

I quan veus que ens espolien
i que el que fan no té nom
i ens diuen insolidaris
i que el cafè és per tothom.
Quan saps que amb els diners nostres
més d'un s'hi fa un sobresou:
no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

Quan et diuen que et moderis,
que es contingui el personal
i no obris noves vies
de construcció nacional,
i tot tu ets una ferida
que et rosega i que et cou:

no és estrany si sents que et puja
ben de dins un: Ja n'hi ha prou!

ROSERET DE ROSES BLANQUES
(Raquel, de Cornudella)

Roseret de roses blanques,
qui ens ho havia de dir,
tant amics com érem antes,
ara hem hagut de renyir.

Hem renyit per poca cosa,
sols per un bocí de pa,
jo el tenia a la boca
i me'l vas vindre a demanar.

UN DIA ANANT A LA MATA
(Raquel, Cornudella)

Un dia anant a la Mata
el diumenge al dematí
vaig trobar un niu de merles
que en volien sortir.

Jo les crido panxinxites
me'n responen xanxuic
i en tenien una cua
més llarga que el dit petit.

L'altre dia al més de maig (mes de maig)
antes d'apuntar el sol (puntar el sol)
entre mig de poms i roses
cantava el rossinyol.

A SANT MARTÍ
(Josep Martí Triquell de La Granadella)

*Este es un baile que ha venido del Japó,
carabassí, carabassí, carabassó.*

A Sant Martí, a Sant Martí
hi ha un capellà
que és molt amic, que és molt amic
del sagristà.

*Este es un baile que ha venido del Japó,
carabassí, carabassí, carabassó.*

A Sant Martí, a Sant Martí
hi ha un capellà,
dóna pel tum, dóna pel tum
al sagristà.
A Sant Martí, a Sant Martí
hi ha un capellà,
dóna pel tum, dóna pel tum,
deixa'l estar!